

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВАДИМА ГЕТЬМАНА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМ. ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ»
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ІМ. ДИМИТРА А. ЦЕНОВА (М. СВІШТОВ, РЕСПУБЛІКА
БОЛГАРІЯ)
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. МІНСЬК, РЕСПУБЛІКА
БІЛОРУСЬ)

VI Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА ОСВІТА:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»
присвячена 100-річчю Одеського національного економічного університету
та 85-річчю кафедри банківської справи
(м. Одеса, 15 - 16 квітня 2021 року)

*****

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
INSTITUTE FOR MODERNIZATION OF THE EDUCATION CONTENT
ODESSA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KYIV NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY NAMED AFTER VADYM HETMAN
NATIONAL UNIVERSITY «YURI KONDRATYUK POLTAVA POLYTECHNIC»
IVANO-FRANKIVSK RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE OF MANAGEMENT
WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
STATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION BANKING UNIVERSITY
CHERKASY INSTITUTE
ALFRED NOBEL UNIVERSITY
D.A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS (SVISHTOV, REPUBLIC OF BULGARIA)
BELARUS STATE ECONOMIC UNIVERSITY (MINSK, REPUBLIC OF BELARUS)

6th International scientific and practical Internet conference
“ECONOMICS, FINANCE, BANKING AND EDUCATION: CURRENT
ISSUES OF DEVELOPMENT, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS”
devoted to the 100th anniversary of Odessa National Economic University
and the 85th anniversary of the Department of Banking
(Odessa, Ukraine, 15-16 of April, 2021)

ОДЕСА-2021-ОДЕССА

УДК 336.71:378.1

Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VI Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф. (Одеса, 15-16 квіт. 2021 р.) / за ред. д-ра екон. наук, доц. Д. В. Завадської. Одеса: ОНЕУ, 2021. 450 с.

Конференція проводиться кафедрою банківської справи Одеського національного економічного університету. Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективою розвитку економічної науки.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Організаційний комітет може не поділяти повністю або частково думки авторів

Голова організаційного комітету:

Ковальов А.І., д.е.н., професор, ректор Одеського національного економічного університету

Заступники голови організаційного комітету:

Літвінов О.С., д.е.н., доцент, проректор з наукової роботи Одеського національного економічного університету

Гончаренко О.М., д.е.н., професор, декан факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету

Жердецька Л.В., д.е.н., доцент, завідувачка кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Завадська Д.В., д.е.н., доцент кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету (модератор пленарного засідання)

Члени організаційного комітету:

Зверяков М.І., д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, завідувач кафедри загальної економічної теорії та економічної політики Одеського національного економічного університету

Алексєєнко Л.М., д.е.н., професор, завідувачка кафедри управління та адміністрування Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Західноукраїнського національного університету

Биков О.О., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Білоруського державного економічного університету, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Єгоричева С.Б., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Коваленко В.В., д.е.н., професор кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Коржеб З., професор, заступник завідувача кафедри

менеджменту, економіки та фінансів Білостоцького технологічного університету, м. Білосток, Польща

Недзюлка П., професор, член комітету фінансових наук Польської академії наук, керівник відділу управління фінансовими ризиками Інституту банківської справи Варшавської школи економіки, м. Варшава Польща

Кузнєцова Л.В., д.е.н., професор кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Панков Д.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в галузях народного господарства Білоруського державного економічного університету, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Пантелєєва Н.М., д.е.н., професор, заступник директора Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи»

Примостка Л.О., д.е.н., професор, завідувачка кафедри банківської справи ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Пархіменко В.А., к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки Білоруського державного університету інформатики і радіоелектроніки, м. Мінськ, Республіка Білорусь

Рогов Г. К., д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Смокова М., к.е.н., доцент, директор Центру міжнародних відносин Господарської академії ім. Д.А. Ценова, м. Свіштов, Республіка Болгарія

Шелудько С.А., к.е.н., доцент кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету

Хрістаускас Ч., к.т.н., доцент кафедри фінансового обліку Каунаського університету прикладних наук, м. Каунас, Литва

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 8 від «18» травня 2021 р.)

УДК 336.71:378.1

© ОНЕУ, 2021

© Автори тез, 2021

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Антипенко Надежда, Івашко Владислав ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕХАНИЗМОВ НА ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ НАУЧНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	423
Бондарь Тамара ФИНАНСОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	426
Вашко Ирина МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН ИННОВАЦИОННОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ В РАМКАХ МОДЕЛИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ.....	428
Жилякова Галина ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА.....	431
Іпполітова Інна ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КОМПЕТЕНТНОГО ФАХІВЦЯ.....	434
Лемеш Валентина, Лавринович Анастасія ПОВЫШЕНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ЭТИКИ АУДИТОРА.....	437
Панков Дмитрий, Черноокая Елена ТРАНСФОРМАЦИЯ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ БУХГАЛТЕРОВ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	439
Письменний Віталій МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАСТІЛЬНИХ ІГОР З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	442
Юшко Катерина, Друк Валентина ПЕРСПЕКТИВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ МОЛОДЕЖНОГО СТАРТАП- ДВИЖЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ЭКОНОМИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ.....	445

Письменний Віталій Валерійович
д.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнського національного університету
м. Тернопіль, Україна

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАСТІЛЬНИХ ІГОР З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Фінансова грамотність виражає вміння заробляти і розпоряджатися грошима з найменшими втратами та найбільшими вигодами [1, с. 7]. Фінансово освічені люди захищені від економічних ризиків, вміють отримувати пасивний дохід, а знаючи ціну грошам, відповідально ставляться до їх витрачання. Впровадження дисципліни «Фінанси домогосподарств» у навчальний процес стало однією зі складових реформування системи вищої освіти в Україні. Щоправда, студенти молодших курсів з певними труднощами засвоюють окремі аспекти фінансової грамотності, не завжди можуть пояснити принципи управління фінансами домогосподарств і застосувати отримані знання на практиці.

Однією з найважливіших тем, яка потребує особливої уваги у викладачів при викладанні дисципліни «Фінанси домогосподарств», є планування особистого бюджету та його аналіз. Навіть фахівцям важко пояснити, наскільки важливим є ведення бюджету і постійний контроль за грошима, а що вже говорити про студентів. Відтак настільну фінансову гру «Мій бюджет» (автори – В. В. Письменний і С. В. Коженівський) було розроблено для того, щоб в ігровій формі показати, як це просто та необхідно (рис. 1). Гра була апробована серед студентів Західноукраїнського національного університету і спрямована на розвиток логічного мислення, швидкість реакції й уважність, дозволяє правильно оцінити фінансові ситуації, які можуть трапитися у житті [2, с. 44].

Ігровий процес починається з того, що гравці обирають собі ціль, на яку хочуть накопичити гроші (тут є і електросамокат, і цифровий фотоапарат, і допомога притулку для тварин). Зрештою, гравці можуть самі придумати собі ціль, взявши за основу певну суму грошей з картки. Якщо хтось вважає себе ризиковим гравцем, то слід обрати картку з найбільшою сумою. Кожному гравцеві роздається ігровий планшет. На ньому зображено 9 категорій витрат, які включають купівлю солодощів, розваги з друзями в кіно та кафе, витрати на транспорт, інтернет тощо. Вони не є рівноцінними, тому треба добре подумати, особливо при першому розподілі грошей. Очевидно, що на категорію «їжа» буде витрачатись більше грошей, ніж на «хобі».

Гравці отримують по 1500 гривень ігрових грошей. Їх необхідно розподілити за категоріями витрат на ігровому планшеті й обов'язково відкласти 150 гривень на заощадження. Саме за сумою заощаджень буде визначатись, хто досягнув свою ціль, а хто ні. Перший гравець тягне картку з колоди і зачитує всім, що на ній написано. На картці вказана категорія витрат, певна сума грошей і причина витрат.

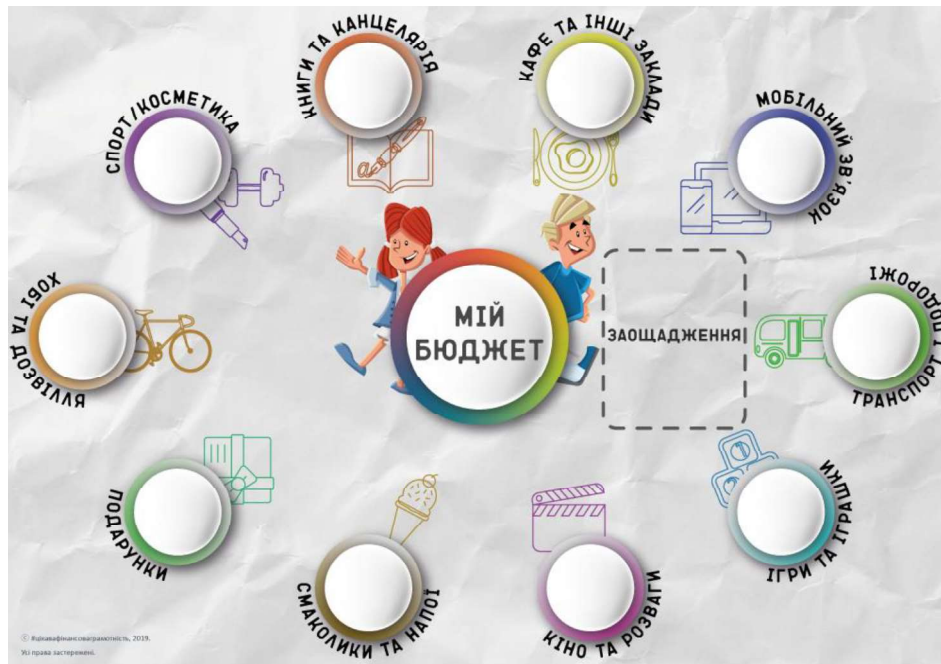

Рис. 1. Настільна фінансова гра «Мій бюджет»

Джерело: складено автором за даними [2]

Далі порівнюється сума грошей на планшеті із сумою на картці. Якщо на картці вона більша, то різницю необхідно покрити із заощаджень, якщо ж менша, то гравець додає різницю до заощаджень, взявши їх з вказаної категорії. Тобто на

ігровому планшеті гравець планує, а картка вказує, скільки в реальності прийшлося би витратити грошей. Коли всі гравці потягнули картки з колоди та розподілили свої витрати, починається наступне коло, тобто новий ігровий місяць. На його початку сума кишенькових грошей знову має дорівнювати 1500 гривень. Для цього ведучий має зібрати всі гроші з планшета, крім заощаджень, і видати по 1500 гривень. Далі кожен гравець відкладає 150 гривень заощаджень, а решту грошей розподіляє між витратами. Гра триває до того часу, поки хтось із гравців не досягне свою ціль, або по закінченні 12 кіл, тобто ігрового року. Якщо якийсь гравець назбирав достатню для цілі суму заощаджень, але коло ще не закінчилось, то спочатку потрібно завершити коло, а тоді вже визначати переможця.

Як засвідчив досвід апробації настільної фінансової гри «Мій бюджет», вона має стати органічним доповненням класичних методів викладання дисципліни «Фінанси домогосподарств» у закладах вищої освіти в Україні. Її використання дає змогу оптимізувати і вдосконалити освітній процес, адже сприяє активізації мислення, закріпленню отриманих знань та вмінь студентів, досягненню високих результатів у навчальній діяльності, здійсненню оперативного зворотного зв'язку тощо. Важливим є механізм варіативності, можливості ігрового моделювання, розвитку творчих здібностей, у результаті чого відбувається корекція структури особистості, переорієнтація набутих знань і вмінь із зовнішньої сфери у внутрішню.

Список використаних джерел:

1. Кізима Т.О., Ребуха Л.З., Письменний В.В. та ін. Методика викладання фінансової грамотності: навчальний посібник / за ред. д.е.н., професора Кізими Т.О., д.пед.н., доцента Ребухи Л.З.; 2 вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с.
2. Кізима Т., Ребуха Л., Письменний В. Інтерактивні та практико-зорієнтовані методики викладання фінансової грамотності в освітніх закладах. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2020. Vol. 8, Issue 4. С. 38–51.

*****